

Títol de Grau en Ensenyaments Artístics Superiors:

GUIA DOCENT

HISTÒRIA I CULTURA DEL DISSENY DE JOIERIA 2022-23

Especialitat: DISSENY DE PRODUCTE. ITINERARI DE JOIERIA I OBJECTE

Curs 2022/2023

→ 1. Dades d'identificació → 2. Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació → 3. Coneixements recomanats → 4. Competències de l'assignatura → 5. Resultats d'aprenentatge → 6. Continguts → 7. Volum de treball / Metodologia → 8. Recursos → 9. Avaluació → 10. Bibliografia

→ 1. Dades d'identificació

DADES DE L'ASSIGNATURA

Centre	Escola d'Art i Superior de Disseny de València		
Títol	Disseny de Producte - Itinerari de Joieria i Objecte		
Departament	Història i Teoria de l'Art i del Disseny		
Mail del departament	@easdvalencia.com		
Assignatura	Història i cultura de la joieria		
Web	easdvalencia.com		
Horari	a determinar en l'aplicació de la guia docent		
Lloc d'impartició	Vivers	Hores setmanals	6
Codi		Crèdits ECTS	6
Cicle		Curs	2 ^{on}
Duració	Semestral	Idioma	Valencià
Tipus de formació	OE. Obligatòria Específica	Tipus d'assignatura	60% presencial 40% autònom

DADES DEL PROFESORAT

Docent/s responsable/s	Lluís M. i Borderia
Correu electrònic	llmira@easdvalencia.com
Horari tutories	a determinar en l'aplicació de la guia docent
Lloc de tutories	a determinar en l'aplicació de la guia docent

→ 2. Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació

L'assignatura d'Història i cultura de la joieria s'integra en el currículum de l'itinerari de Joieria i Objecte dels ensenyaments superiors de Grau en Disseny i és una assignatura obligatòria específica. Els seus continguts naixen de la Història de l'Art general, però prenen com a referència una especialitat artística molt concreta: la joieria. Aquest art ha comptat, al llarg de la història de la humanitat, amb l'activitat i destresa de magnífics artistes i artesans, i amb els millors materials al seu abast. Tot i els límits propis d'aquest tipus d'objectes, la joieria ha condensat —com altres manifestacions artístiques— els anhels, pors, sentiments, creences, etc. de les diferents societats que els han produït. Els continguts desenvolupats en aquesta assignatura permetran el futur joier assolir aquests objectius:

- estudiar les tècniques, tipologies, formes, temes, etc. que il·lustraran a l'alumne/a i li obriran la visió a un molt ampli context, que serà de gran ajuda per a la comprensió tant del passat com del seu propi treball.

- concebre el valor de l'estudi de la joieria en un context històric que done sentit i context a les creacions i projectes de l'alumnat.

- desenvolupar l'interès i la curiositat per la singularitat i especificitat d'aquesta art decorativa immersa en el context històric i simbòlic de cada societat.

- analitzar la teoria i l'estètica dels dissenys d'objectes d'embelliment corporal i d'orfebreria contemporània i la seua relació amb els fenòmens polítics, culturals, socials, econòmics, mediambientals i/o tecnològics que estan transformant la vida quotidiana de la nostra societat de forma incessant.

- utilitzar i emprar les fonts bibliogràfiques i documentals pròpies de la matèria i englobar-les en un context artístic i creatiu que se suma al disseny de moda, producte i decoració d'interiors en un sentit ampli de les arts aplicades.

La Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, en l'article 2.1.j) estableix que el sistema educatiu espanyol s'orientarà a la consecució, entre altres fins, de la capacitació per a la comunicació en la llengua oficial i cooficial, si n'hi ha, i en una o més llengües estrangeres.

Aquesta assignatura impartida en valencià, procurarà la consecució de la capacitació de l'alumnat en els tres nivells possibles segons la base d'origen de cada persona: nivell escrit, nivell d'expressió i nivell de comprensió. Es pretén, per tant, enriquir el coneixement mitjançant l'ús correcte del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita.

→ 3. Coneixements previs recomanats

Es recomana a l'alumnat que tinga coneixements d'alguna de les llengües europees, a més del castellà i el català, per poder aprofitar els continguts que la bibliografia que tenim a l'abast pugua ser entesa.

Així mateix, es recomana haver cursat alguna assignatura d'Història de l'Art, Història del Disseny i de les Arts Aplicades per tenir familiaritat amb els continguts, vocabulari i termes específics de la matèria.

→ 4. Competències de l'assignatura

Es presenten a continuació les competències a l'assoliment de les quals contribueix l'assignatura d'**Història i cultura del disseny de joieria**.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALES

CT2	Arreplegar informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
CT8	Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments.
CT17	Contribuir amb la seua activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, la seua incidència en els diferents àmbits i la seua capacitat de generar valors significatius.

COMPETÈNCIES GENERALS

CG6	Promoure el coneixement dels aspectes històrics, ètics, socials i culturals del disseny.
CG12	Aprofundir en la història i la tradició de les arts i del disseny.
CG19	Demostrar capacitat crítica i saber plantejar estratègies de recerca.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CE13	Conèixer el context econòmic, social, cultural i històric en què es desenvolupa el disseny de joieria.
CE15	Reflexionar sobre la influència social positiva del disseny, valorar la seua incidència en la millora de la qualitat de vida i el medi ambient, i la seua capacitat per generar identitat, innovació i qualitat en la producció.

→ 5. Resultats d'aprenentatge

RESULTATS D'APRENTATGE	COMPETÈNCIES RELACIONADES
R1 Identifica les característiques formals i comunicatives de las obres de disseny de joieria, bijuteria i orfebreria	CT2 CG6, CG12, CE13
R2 Explica les relacions entre els moviments artístics i el disseny de joieria del període històric que comprèn cada unitat didàctica.	CT8, CG6, CG12, CG19, CE13
R3 Analitza les creacions artístiques i de disseny de joieria i bijuteria amb l'aplicació de criteris formals, narratius i simbòlics.	CT8, CG6, CG12, CE13
R4 Compara les peces de joieria del període estudiat amb produccions estètiques d'altres èpoques, establint relacions i influències, i detectant fonts d'inspiració.	CT8, CG 6, CG 12, CE13

R5 Argumenta les opinions amb precisió i rigor, utilitzant una terminologia i un vocabulari específics de la disciplina amb correcció lèxica, ortogràfica i sintàctica.	CT8, CT17, CE15
R6 Elabora treballs d'investigació aplicant la metodologia adequada.	CT2, CT8, CT17, CG6, CG12, CG19, CE13, CE15

→ 6. Continguts

Unitat 1. Estudi, recerca i metodologia

- Estudi i recerca: anàlisi artística, anàlisi de text historiogràfic. Fonts documentals.
- Guia del treball d'investigació. Metodologia. El valor del treball individual i en equip. Presentació i defensa.
- La funció de l'artesania, la creació i paper de l'artista en la societat.

Unitat 2. Conceptes generals i camp d'estudi

- Conceptes generals i camp d'estudi de la matèria. Definicions, components materials, tècniques i tipologies pròpies de l'especialitat.
- El comentari d'obra d'art.

Unitat 3. Metallisteria, objectes cerimonials i ornamentals de les primeres civilitzacions.

- La prehistòria.
- Mesopotàmia.
- Cultures prehel·lèniques.

Unitat 4. Les cultures clàssiques.

- Grècia.
- Etrúria.
- Roma.

Unitat 5. La tècnica bizantina de l'esmalt i les estètiques regionals europees.

- Bizanci.
- Cultures preromàniques: visigots, ostrogots, merovingis.
- Cultures preromàniques: víquings, carolingis, otonians.

Unitat 6. El Romànic i el Gòtic.

- La joieria romànica.
- La joieria gòtica.

Unitat 7. L'humanisme i l'eclosió de la joieria en el Renaixement.

- La joieria renaixentista.
- El manierisme en joieria.

Unitat 8. L'esplendor del Barroc i l'elegància del Rococó.

- La joieria del segle XVII.
- La joieria del segle XVIII.

Unitat 9. L'estètica de la Revolució industrial i els estils de joieria del segle XIX.

- L'estil imperi i la joieria neoclàssica.
- El segon imperi. La joieria victoriana.

Unitat 10. Les acaballes del segle XIX i el Modernisme internacional.

- L'art nouveau: el modernisme ondulant.
- L'art nouveau: la Sezession vienesa.

→ 7. Volum de treball/ Metodologia

7.1 Activitats de treball presencial

ACTIVITATS	Metodologia d'ensenyament-aprenentatge	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge	Volum treball (en núm. hores o ECTS)
<i>Classe presencial</i>	Exposició de continguts per part del professorat o en seminaris, anàlisis de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements a l'aula.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6	70
<i>Classes pràctiques</i>	Sessions de treball grupal en grups supervisades pel o per la docent. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/ concerts/ representacions/audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumnat.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA6	9
<i>Tutoria</i>	Atenció personalitzada i en petit grup. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor o tutora amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5	9
<i>Avaluació</i>	Conjunt de proves (orals i/o escrites) emprades en l'avaluació inicial o formativa de l'alumnat.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5	2
SUBTOTAL			90

7.2 Activitats de treball autònom

<i>Treball autònom</i>	Estudi de l'alumne o alumna: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar o lliurar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de petit grup.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6	42
<i>Estudi pràctic</i>	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar o lliurar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de petit grup.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6	14
<i>Activitats complementàries</i>	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, congressos, conferències,...	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6	4
SUBTOTAL			60
TOTAL			150

→ 8. Recursos

- Pissarra.
- Projector.
- Altaveus.
- Ordinador.
- Material audiovisual.
- Pàgines web.
- Articles i textos.
- Biblioteca i centres de documentació.
- Documentació al Moodle.

→ 9. Avaluació

9.1 Convocatòria ordinària

9.1.1 Alumnat amb avaluació contínua

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ I CRITERIS D'AVALUACIÓ / QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
---	--------------------------------------

<p>Treballs pràctics. Suposen el 100% de la qualificació total.</p> <p>Per a sumar la nota final, cadascun dels treballs serà valorat amb percentatges diferents segons criteri del professor o la professora.</p> <p>Cada treball es qualificarà de 0 a 10. Es considera que l'assignatura està superada si la nota final és igual o superior a 5 en tots i cadascun dels treballs. Els treballs presentats fora de termini seran qualificats amb una nota màxima de 5.</p> <p>Per a avaluar els treballs s'utilitzarà una rúbrica on s'especificaran els resultats d'aprenentatge i els indicadors (resultats d'aprenentatge més concrets) segons siga la seua tipologia. També s'indicaran els percentatges atorgats a cadascun d'ells. Aquest instrument d'avaluació serà donat a conèixer als i les estudiants.</p>	<p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6</p>
---	-------------------------------------

9.1.2 Alumnat amb pèrdua d'avaluació contínua (+20% faltes d'assistència)

INSTRUMENTS D'AVUACIÓ I CRITERIS D'AVUACIÓ / QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
<p>Treballs pràctics. Suposen el 60% de la qualificació total.</p> <p>Prova teòrica/pràctica. Suposa el 40% de la qualificació total. Cada treball, així com l'examen, es qualificarà de 0 a 10. Es considera que l'assignatura està superada si la nota final és igual o superior a 5 en tots i cadascun dels treballs i en l'examen.</p> <p>Per a avaluar tant els treballs com l'examen, s'utilitzarà una rúbrica on s'especificaran els resultats d'aprenentatge i els indicadors (resultats d'aprenentatge més concrets) segons siga la seua tipologia.</p>	<p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6</p>

9.2 Convocatòria extraordinària

9.2.1 Alumnat amb avaluació contínua

INSTRUMENTS D'AVUACIÓ I CRITERIS D'AVUACIÓ / QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
<p>Treballs pràctics. Suposen el 100% de la qualificació total.</p> <p>Per a sumar la nota final, cadascun dels treballs serà valorat amb percentatges diferents segons criteri del professor o la professora.</p> <p>Cada treball es qualificarà de 0 a 10. Es considera que l'assignatura està superada si la nota final és igual o superior a 5 en tots i cadascun dels treballs. Els treballs presentats fora de termini seran qualificats amb una nota màxima de 5.</p> <p>Per a avaluar els treballs s'utilitzarà una rúbrica on s'especificaran els resultats d'aprenentatge i els indicadors (resultats d'aprenentatge més concrets) segons siga la seua tipologia. També s'indicaran els percentatges atorgats a cadascun d'ells. Aquest instrument d'avaluació serà donat a conèixer als i les estudiants.</p>	<p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6</p>

9.2.2 Alumnat amb pèrdua d'avaluació contínua (+20% faltes d'assistència)

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ I CRITERIS D'AVALUACIÓ / QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
<p>Treballs pràctics. Suposen el 50% de la qualificació total.</p> <p>Prova teòrica/pràctica. Suposa el 50% de la qualificació total. Cada treball, així com l'examen, es qualificarà de 0 a 10. Es considera que l'assignatura està superada si la nota final és igual o superior a 5 en tots i cadascun dels treballs i en l'examen.</p> <p>Per a avaluar els treballs s'utilitzarà una rúbrica on s'especificaran els resultats d'aprenentatge i els indicadors (resultats d'aprenentatge més concrets) segons siga la seua tipologia.</p>	<p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6</p>

→ 10. Bibliografia

- Albert de Puig, Luis (1939). *Las joyas a través del tiempo*. A. Ortega.
- Black, J. Anderson (1981). *A History of Jewels*. Orbis.
- Cerval, Marguerite de (1998). *Dictionnaire international du bijou*. Regard.
- Kertesz, M. Wagner de (1947). *Historia universal de las joyas*. Centurión.
- Phillips, Cl. (1996). *Jewelry. From Antiquity to the Present*. Thames and Hudson.
- Phillips, Cl. (2003). *Gioielli. Breve storia dall'antichità a oggi*. Rizzoli-Skira.
- Schadt, Hermann (1996). *Goldsmiths' Art. 5000 years of jewelry and hollowware*. Arnoldsche.
- Tait, Hugh (Ed.). (2008). *7000 years of Jewellery*. British Museum.

Bibliografia complementària:

- Besten, Liesbeth den (2012). *On jewellery. A compendium of international contemporary art jewellery*. Arnoldsche.
- Cartlidge, B. (1985). *Twentieth-century jewelry*. H. N. Abrams.
- Cartlidge, B. (1986). *Les bijoux aux XX siècle*. Office du Livre.
- Diversos autors. (1989). *Jewellery. Makers. Motifs. History. Techniques*. Thames & Hudson.
- Dormer, Peter i Turner, Ralph (1986). *La nueva joyería. Diseños actuales y nuevas tendencias*. Blume.
- Druett English, Helen W. i Dormer, Peter (1995). *Jewelry of our Time. Art, Ornament and Obsession*. Rizzoli.
- Fernández-Villamil Reoyo, M. C. (1975 i 1982). *Las artes aplicadas*. Punto Rojo.
- Gautier, M. M. (1972). *Émaux du moyen âge occidental*. Office du Livre.
- Honour, H. (1972). *Orafi e argentieri*. Mondadori.
- Lanllier, J. i Pini, M. A. (1989). *Five Centuries of Jewelry in the West (16th to 20th Century)*. Arch Cape. Ed. francesa (1983) *Cinq siècles de joaillerie en occident*. Office du Livre.
- Lindemann, W. (2011). *Thinking jewelry on the way towards a theory of jewelry*. Arnoldsche.
- Mascetti, D. i Triossi, A. (1999). *Earrings. From Antiquity to the Present*. Thames & Hudson.
- Müller, H. W. i Thiern, E. (2001) *El oro de los faraones*. Libsa.
- Puig Cuyàs, Ramon et al. [comis.]. (1987) *Joieria Europea Contemporània*. Fundació La Caixa.
- Strauss, Cindi. (2007). *Ornament as art. Avant-garde jewelry from the Helen Williams Druett collection*. Arnoldsche.
- Ward, A., Cherry, J., Gere, C., Cartlidge, B. (1981). *La bague, de l'Antiquité à nos jours*. Office du Livre.
- Watkins, D. (1994). *The Best in Contemporary Jewellery*. Rotovision.